

(אמר המגיה זה הלשון מצאתי בס"א).

רבי אלעזר ורבי יוסי הוו אזלי בארְחא, אזדמן רבי אלעאי עמהון, אמר רבי יוסי לרבי אלעזר שמעת בהאי קרא אמאי אתמר ביה את את תרי זמני, בְּתַר דְאָמַר וְתוֹסָף לְלֵדַת אֶת אַחִיו, מאי את הָבַל, וְהָא תְּלַת רַבּוּיִן הָבָא, תְּרִין אֶתִין רַבּוּיִן, וְתוֹסָף לְלֵדַת רַבּוּיִיא, הָא תְּלַת רַבּוּיִין, אָמַר לִיה שְׁמַעְנָא דְתְּלַת רַבּוּיִין אֲלִין אֵינּוֹן תְּלַת טַפִּין דְאֲזִדְרִיקוּן מֵאָדָם קַדְמָאָה (נ"א קַדְמָאָה דְאֶתְמַר בְּהוֹן אֱלֹהִים), אָמַר לִיה וְהָא אֲנָא שְׁמַעְנָא (בראשית ב ד) אֱלֹהִים תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ תַּמָּן תַּהֲוֵי, אָמַר לִיה וְהָאִי הָכִי הוּא, דְמַתְמָן הָוָה קִין יְסוּדִיה וְעַקְרִיה קָדָם דְאֶתָּא לְעֵלְמָא, אָמַר וְהָאִי רָזָא עֲלָאָה אֲתַגְלִיָּא דְלָא שְׁמַעְנָא עַד הַשְּׁתָּא.

אמר ליה אם בן אלין טפין דאתוספו הכא מאי נינהו, אמר ודאי על אלין תלת טפין שרין תלת חכמות, חד איהו חכמת המחשבה, ותנינא חכמת הדבור, ותליתאה חכמת המעשה, ואינון תלת עלמין סתימין, תלת טפין דתליין מן מוחא עלאה סגו"ל קרינן ליה, ואית תלת עלאין עלייהו דתליין ממוחא סתימא דעתיקא דעתיקין, ואינון סגולתא, תלת עלאין אתרמיזו ביי עלאה דאית לה קוצא לעילא וקוצא לתתא וגו באמצעיתא, ותלת טפין תניינין דאינון סגו"ל מן י תתאה, ורזא דמלה בראשית, תלת מאדם קדמאה, ותלת מאדם תתאה, ובאלין תלת נקודין אתמר (ישעיה מד ו) אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים, ואלין אינון תלת גלגולין דאדם קדמאה, דתלת טפין דאזדריקו בתלת אבָהוֹן, דבהוֹן.

יברכה יהו"ה יאר יהו"ה ישא יהו"ה, ותלת תניינין בברית ותרי סמכי קשוט, הנח שם ויפת מתמן הוּו, דאתמר ביה נח איש צדיק מסטרא דצדיק חי עלמין, שם ויפת, מסטרא דתריין סמכי קשוט, ורזא דמלה הכא, (משלי ל ד) מה שמו ומה שם בנו פי תדע, מה שמו באימא עלאה דתמן חכמה, ומה שם בנו באימא תתאה אשתמודעא, אבל תלת גלגולין בתלת אבָהוֹן, ותלת בתלת סמכין דלתתא, ואלין שית הוּו עתידין למהוי תלת בשת ותלת בהבל, אלא דפרח י' מישת דאיהי נקדה וכו'. (ע"כ מס"א).

תוספת לתקונא שתין ותשעה

ועוד ותוסף ללדת את אחיו את הבל, רבי יוסי ורבי אלעאי הוו אזלי בארְחא, אזדמן רבי אלעזר עמהון, אמרו ודאי עלך אתמר (בראשית כח יא) ויפגע במקום דאערענא

בְּשִׁכְנִיתָא, אָמַר לֹוֹן עֲלֵיכוֹ אֲתָמַר (שם לב ב) וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִי"ם, מֵאֵי מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִי"ם, אֵלָיִן דְּאֲתָמַר בְּהוֹן (תהלים קד ד) עוֹשֶׂה מִלְּאֲכֵי רִוְחוֹת, דְּרוֹחִין דִּילְכוֹן מִרוּחָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (נ"א דְקוּדְשָׁא) חָדוּ בְּלָהוּ בְּאַרְחָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי אֶלְעָזָר מֵאֵי וַתּוֹסֶף לְלָדַת אֶת אַחִיו אֶת הַבֵּל, וְעוֹד מֵאֵי אֲתָא לְרַבּוֹת וַתּוֹסֶף, וַתֵּרִין אֶתִּין אֶת אַחִיו אֶת הַבֵּל.

אָמַר לִיה וְדֵאֵי וַתּוֹסֶף דָּא תּוֹסֶפֶת רוּחָא דְקוּדְשָׁא דֵאִיהוּ עֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא, מִתַּמָּן אֲתוֹסֶף לִיה רוּחָא דְקוּדְשָׁא, תֵּרִין אֶתִּין לְרַבּוֹת בִּיה נִשְׁמַתָּא וְנִפְשָׁא מִשְׁכִּינְתָּא עֲלָאָה וַתִּתְאַה, וּמֵאֵי הָוָה תּוֹסֶפֶת עַל רוּחָא דָּא חֲכָמָה מֵאַדָּם עֲלָאָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי שְׁמַעְנָא דְתַלְתָּ רַבּוּיִין אֵלָיִן, אֵינּוֹן תַּלְתָּ טַפִּין דְּאִזְדַּרְיָקוּ מִמוּחָא סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, וְאֵלָיִן אֵינּוֹן תַּלְתָּ גְלַגּוּלִין, וְאֵלָיִן תַּלְתָּ טַפִּין, שְׁמַעְנָא דֵאֵינּוֹן לְקַבֵּל תַּלְתָּ נְשִׁים, דְּאֲתָמַר בְּהוֹן (משלי יד א) חֲכָמוֹת נְשִׁים בְּנִתָּה בֵיתָה, דְּחַד אוֹפָה וְחַד עוֹרְכַת וְחַד מְקַטְפַת, לְחַהֵיא דְאֲתָמַר בְּהָ (במדבר טו כ) רֵאשִׁית עֲרִיסֹתֵיכֶם חֲלָה, וְדָא חֲלָה דְפֶסַח דֵּאִיהִי סְגוּלַת"א, אִיהִי טַפָּה קְדַמָּאָה וּמִינָהּ אִזְדַּרְיָקוּ תַלְתָּ טַפִּין, וְאֵינּוֹן תַּלְתָּ יוֹדִין י" י" דֵּאֵינּוֹן סְגוּלַת"א וְדֵאֵי, וְאֵינּוֹן י" יְבָרְכֶהּ י" יָאָר י" יִשָּׂא, וּבָאָן אֶתֵר אִזְדַּרְיָקוּ בְּתַלְתָּ אַבְהוֹן, דְּתַמָּן נְחִית אָדָם בְּתַלְתָּ גְלַגּוּלִין, וּמָאָן אֶתֵר אִזְדַּרְיָקוּ מִחַהוּא דְנְחִית בְּהוֹן (דָּא יו"ו) מִסְטָרָא דְחֲכָמָה עֲלָאָה.

וְלְקַבֵּל תַּלְתָּ טַפִּין אֵלָיִן תַּקִּינוּ תַּלְתָּ מִצּוֹת בְּפֶסַח, חַד (דף קי ע"א) מִצָּה דְלַעֲיָלָא לְבָרְכָא בְּהָ הַמוּצִיא, תַּנְיִינָא לָחֶם מְשֻׁנָּה, תַּלְיִתָּאָה לָחֶם עוֹנֵי בְּלָא מִלְּחָא, דֵּהָא אֲתָמַר (ויקרא ב יג) עַל כָּל קִרְבָּנֶךָ תִּקְרִיב מִלַּח, בְּגִין דֵּאִיהִי מִצָּה פְּרוּסָה, פְּגוּוּנָא (דניאל ה כח) דְּפָרִיס פְּרִיסַת מְלִכוּתָהּ, עַד דֵּתְהָא שְׁלִימָה לָּא צָרִיךְ לְקִרְבָּא עֲלָהּ מִלַּח, דֵּאִיהוּ חַל"ם, וּמֵאֵי נִיהוּ חַל"ם אֲמַצְעִי (דְּבָלָהוּ תַלְתָּ), תַּלְתָּ טַפִּין עֲלָאִין אֵינּוֹן סְגוּלַת"א, דְּתַלְיִין מִמוּחָא סְתִימָא עֲתִיקָא דְעֲתִיקִין.

תַּלְתָּ טַפִּין אִזְדַּרְיָקוּ בְּגוּלְגֻלְתָּא מִמוּחָא תַּנְיִינָא וְאֵינּוֹן סְגוּ"ל, בָּאָן אִזְדַּרְיָקוּ, בְּתַרִי סְמְכֵי קְשׁוּט וּבְרִית, דֵּאֵינּוֹן לְקַבְּלִיָּהוּ נַח נְשִׁם וְיַפֶּת, נַח אִזְדַּרְיָק בְּצַדִּיק, הָדָא הוּא דְכַתִּיב (בראשית ו ט) נַח אִישׁ צַדִּיק, נְשִׁם וְיַפֶּת בְּתַרִי סְמְכֵי קְשׁוּט, וְעֲלִיָּהוּ אֲתָמַר בְּרָא נְשִׁית, תַּלְתָּ טַפִּין עֲלָאִין דֵּאֵינּוֹן סְגוּלַת"א, דֵּאִזְדַּרְיָקוּ מִמוּחָא סְתִימָא, אֵינּוֹן קוּצָא דָּאֵת י" לַעֲיָלָא וְקוּצָא דִילָהּ לְתַתָּא, וְגוּ בְּאַמְצָעִיתָא דִילָהּ, מוּחָא דֵּאִזְדַּרְיָקוּ תַלְתָּ טַפִּין אֵלָיִן מִינָהּ, אִיהִי י', וְדָא י' דֵּאִיהִי לַעֲיָלָא מֵאֵת א', י' לְתַתָּא מִן א מוּחָא תַּנְיִינָא, וְתַלְתָּ טַפִּין

דאזדריקו מינה אינון סגו"ל, תלת טפין דאדם קדמאה דאינון תלת גלגולים, ותלת דאדם תניינא תלת גלגולין.

מאן אדם עלאה ואדם תניינא, אלא (משלי ל ד) מה שמו ומה שם בנו, מה שמו אדם עלאה, מה שם בנו אדם תתאה, ותרוייהו אתרמיזו ביהווא קרא דאמר משה, (שמות ג ג) ואמרו לי מה שמו מה אמר, תלת טפין חד אופה במוחא דאיהו לקבל ימינא, דאיהו אופה דאיהו שר האופים, וחד עורכת דא מוחא דאיהו מסטרא דשמאלא, דאתמר בה (משלי ט ב) אף ערקה שלחנה, והא אוקמוהו שלחן בצפון לקבל לבא, וחד מקטפת לקבל מוחא דאיהו לאחורא פלפי פתה, ולקבל אילין תלת טפין אינון תלת יודין דאינון ביו"ד ה"י ואו ה"י, דמעידין על עלת כל העלות, דעליה אתמר (ישעיה מד ו) אני ראשון ואני אחרון ומבלעדיו אין אלהים, דאיהו ראשון ואחרון ומבלעדיו אין אלהים.

ומשית תקונון אלין בעא קודשא בריה הוא למברי לשת, למהוי שמייה שית, למהוי ביה תלת גלגולין דאדם ותלת דהבל, אלא דפרח י מנשת דאיהי נקודה אבן שתיה דמתמן הושפת עלמא.

ובהאי י' חב יוסף, הדא הוא דכתיב (בראשית מט כד) ותשב באיתן קשתו ויפזו זרועי ידיו, מאי ויפזו, דאזדריקת טיפה דאיהי י' בין עשר אצבעאן, ואתפליגת לעשר ניצוצין דאזדריקו מקשת דאיהו ברית, ובאן אתר אזדריקו בעשרה הרוגי מלכות, אמר ליה, והא שמענא דעשרה הרוגי מלכות בני יעקב הוו, אמר ליה חס ושלום, אלא בדיוקנייהו הוו.

אמר ליה ומאן גרים דאזדריקו תמן, אמר ליה דיוקנא דאבנה דאזדמן לגביה, דהוה דיוקנא דאדם קדמאה, דא גרים דאזדריקו לון, ונעץ צפרניו בקרקע וברח גרמיה, ולא אזדריקו (בההיא זונה, דאי לא דאתחזאת ליה דיוקנא דאבנה לא הוו אזדריקו הכי, ודיוקנא דאבנה גרם דההיא טפה וינס ויצא החוצה, ולא בעבירה, ובשכר וינס), (נ"א בהאי זונה, דאי הוה זריק לון בהאי זונה, הוו ישראל טבעין בימא, ולא למגנא אוקמוה קדמאין, בשכר וינס). (ד קי ע"ב) תים ראה וינס (תהלים קיד ג), ואי לא, לא הוו נפקין ישראל מן ימא, ואיהו קביל עונשיה באלין עשרה הרוגי מלכות, דהוו עתידין למיפק מיניה עשרה שבטין, ובגין דא הוו עשרה הרוגי מלכות פגוונא דעשרה שבטין דהוו עתידין למיפק מיניה, והוו חשבין חבריא דעשרה בני יעקב הוו.

אמר ליה אם פן מאן יהיב רזא דא בשת, (אמר ליה נשמתיחון דצדיקיא אתבריאו קדם דאתברי עלמא כמה דאוקמוה קדמאין), (נ"א כמ"ש בראשית, אין ראשית אלא נשמה, וכו' ע"י לקמן קיב ע"א), אמר ליה בגין דא אמר קרא (ישעיה מו י) מגיד מראשית אחרית, ובגין דא שית איהו סיומא דאתוון, ומינייהו אשתמודעאן רישא דאתוון דאיהו א"ב בא"ת פ"ש, ועוד שית, ש' דיליה אינון תלת ענפי אילנא לעילא, ואיהי שרש לתתא, ואחזי בהון תלת גלגולין לעילא, ותלת לתתא.

ת' תפארת [ש'] שלום, כליל נשית סטרין, ודא דרגא דמשה, כליל תלת אבהן ותלת דרגין תחותיהו, ואינון גלגולא דאדם, שית אנוש הבל, נח שם יפת, ומשת ואנוש אתיחסו כל דרין, הדא הוא דכתיב (בראשית ד כו) אז הוהל לקרא בשם יהו"ה, אז ההוא דאתמר ביה (שמות ב י) (פי מן המים משיתהו), אז הוהל למיתי בגלגולא, ההוא דאתמר ביה (שם טו א) אז ישיר משה.

ובגין דא שית מתמן הושפת עלמא, ובגין דא פי שית לי אלהים זרע אחר תחת הבל, (בראשית ד כה) דאתמר ביה בשגם זה הבל, ואיוב עליה אמר (איוב לח לו) מי שית בטוחות חכמה, חכמה מי"ם עליונים, מתמן אתמשה, ובגין דא פי מן המים משיתהו, ש תלת אבהן, ודא מ"ש מן משה, ה' שכנתא תתאה, הבל ה' ל"ב.

וכפל נשמיה תרין זמנין משה משה (שמות ג ד), לאחדא בתרין תהיין ה' עלאה ה' תתאה, ולאחדא בתלת ענפין ובתלת שרשין דאינון שית, תרי זמנין מ"ה ממשה איהו אחזי רזא (משלי ל ד) מה שמו ומה שם בנו, דבתלת אבהן אתלבש מ"ה דלעילא, ובתלת דרגין דלתתא מ"ה דלתתא, ומשה כליל תרוייהו, איהו מרפכתא שלימתא עלאה ותתאה, כגוונא דא ש מן משה תלת אבהן, דאתמר ביה (יחזקאל א י) ופני אריה אל הימין ופני שור ופני נשר וכו', מ"ה דמשה ודמות פניהם פני אד"ם, ובגין דאיהו מרפכה לעילא ותתא, אמר (שמות ג יג) ואמרו לי מה שמו מה אמר אליהם, אדהכי הא רבי יצחק ורבי יודאי ורבי יהודה ושאר חברי קאתו, אמר להו רבי שמעון במאי עסקיתו, אמרו ליה שמענא בך ואתינא לגבה, דשאילנא עלך לכל חברי ולא אשפחנא מאן דאודע לן מינה, עד דאערענא ברבי יוסי ורבי אלעאי ורבי אלעזר דהוון מתעסקין ברזא דהבל בכל גלגולין דיליה.

אמר רבי שמעון ודאי עובדא דצדיקיא לעילא תלוא, ותמן אשתמודע כלא, ואתערוותא דלתתא גרים אתערוותא דלעילא, בוודאי רזא דגלגולא באתר חד איהו, וכל גלגולים

אינון פגוונא דגלגלים דסלקין ונחתין, וגלגל חד איהו קבוע באמצעיתא בינייהו, ואיהו לא מתנענעא הכא והכא.

וריא דמלה הא אוקמוה, (קהלת א ד) דור הלך ודור בא והארץ לעולם עמדת, דאיהי קביעא בינייהו (פגוונא דא, נפש איהו בקביעו דגופא, ורוחא סלקא ונחתא בגופא ומתפשטא בכל ורידי דלפא, פבר אמרנא דגלגלים אינון פגוונא דגלגלים דסלקין ונחתין בגלגול חד), פגוונא דא נפש איהי בקביעו דגופא, ורוחא נחתא וסלקא בגופא, ומתפשטא בכל ורידי דלפא דמתנענעין, הדא הוא דכתיב (יחזקאל א כ) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו, אבל נפשא קביעא בלפא, פאתתא דאיהי קביעא בביתא, הדא הוא דכתיב (תהלים קיג ט) מושבי עקרת הבית, ובעלה (בראשית ח ז) ויצא יצוא ושוב, הכי דור הולך ודור בא, דא עמודא דאמצעיתא, איהו אזיל ואתי בגלגולא, אבל שכינתא לעולם עומדת, איהי לא אזלא בגלגולא, ולא אתרכיבת באתר אחרא, ובגין (דף קיא ע"א) דא אתמר בה, (תהלים קכח ג) אשתך פגפון פריה, מה גפון לא קבילת הרפכה ממין אחרא מפל אילנא דעלמא, הכי שכינתא לא קבילת עליה הרפכה אחרא בעלמא אלא מבעלה.

קמו בלהו חבריא ואשתטחו קמיה, ואמרו אלו לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא די, פתח ואמר וזרח השמש ובא השמש (קהלת א ה), וזרח השמש דא עמודא דאמצעיתא, דאיהו משה בדיוקניה, וזרח הדא הוא דכתיב (דברים לג ב) יהו"ה מסיני בא וזרח משעיר למו, ובא השמש בד אתפניש משה, ועם כל דא דאתפניש אל מקומו שואף זורח הוא שם, ודא יהושע דהנה פגוונא דסיחרא דאיהי שכינתא.

ועוד וזרח השמש דא משה, בד ייתי בגלגולא בצדיק גמור, וכד לא איהו בצדיק גמור ובא השמש, אתפניש מניה, ואזל ואתי בגלגולא עד דאשבח אתריה, ובגין דא אל מקומו שואף זורח הוא שם.

ועוד וזרח השמש דא קודשא בריה הוא, באן אתר, פבר נש דשכינתא עמיה, פמה דאת אמר (שמות כא) בכל המקום אשר אזכיר את שמי וגומר, ותרגם אנקלוס באתר דתשרי שכינתיה תמן, ואי לית שכינתא תמן ובא השמש, אתפניש מניה קודשא בריה הוא, ואשתאר בחשוכא ושלטין עליה פמה מחבלין וכמה יסורין בישין, דלאו אינון יסורין של אהבה, הדא הוא דכתיב (דברים לא יז) על פי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות האלה, דאלין רעות ממנן על כל עתין ורגעין, דעלייהו אתמר (איוב ז יח) ותפקדנו לבקרים לרגעים תבחנונו, וזהו שאמר דוד (תהלים לא טז) בידך עתותי וגומר, ומאן גרים דלא שריא שכינתא עליה, ולא נהיר שמשא עליה, בגין הבל דשקרא ומלין דשקרא

דְּנַפְקִין מִפּוּמֵי, וּבְגִין דָּא (קהלת ח יד) יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ, אֵית הֶבֶל וְאֵית הֶבֶל, אֵית הֶבֶל מִמְּאֵרֵי דְשִׁקְרָא דְאַתְמַר בְּהוֹן (ירמיה י טו) הֶבֶל הִמָּה מַעֲשֵׂה תַעֲתוּעִים, דְּאֵינוּן תוּעִים בְּעוֹבְדָא דְשִׁקְרָא.

וְיֵשׁ הֶבֶל דְּאַתְמַר בֵּיהּ, (דברים ח ג) כִּי עַל כָּל מוֹצֵא כִּי יְהוּ"ה יִחְיֶה הָאָדָם, וְדָא הֶבֶל דְּאוּרֵייתָא, דְּאֵיהּ חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, מִן ב' דְּבִרְאשִׁית עַד ל' לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל, וְדָא הוּא הֶבֶל, וְהָא שְׂוִית אֵינוּן עִם זֶה סִפְרָא, אֶלְא דָּא ו' דְּאֵיהּ קוּל דְּסָלִיק בְּהֶבֶל דְּאֵיהּ ה', זַכָּאָה אֵיהּ מֵאֵן דְּמַחְפֵּר לֹון כְּתִידָא, וְאֶפִּיק לֹון מִפּוּמֵי בְּרַחֲמֵי וּדְחִילוֹ דִּי"ה, וּבְגִין דָּא (קהלת ח יד) יֵשׁ הֶבֶל וְכוּ, אֲשֶׁר יֵשׁ צְדִיקִים שְׂמֹגִיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים.

אָמְרוּ לֵיהּ חֲבֵרָא רַבִּי רַבִּי אֵי הָכִי דְּאֵינוּן צְדִיקָיָא אֲמַאי מַגִּיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים, אָמַר לֹון גְּלִגּוּלָא גָרִים לֹון דִּייתֵי לֹון בְּעוֹבְדָא דְרִשְׁעִיָּא, כְּאֵלוֹ הוּוּ רִשְׁעִיָּא הָכִי יֵיתֵי לֹון יְסוּרִין וְדַחְקִין, וְהָאֵי אֵינוּן דְּנִשְׁמַתִּין דְּלֵהוֹן מִסְטָרָא דְאָדָם וְהֶבֶל, דְּדָא חָאב בְּמַחְשָׁבָה וְעוֹבְדָא, וּבְגִין דָּא אָמַר עֲלֵיהּ קָרָא (קהלת א טו) בְּשֹׁגֶם זֶה הֶבֶל, גַּם לְרַבּוֹת אָדָם.

אָמְרוּ לֵיהּ יַדְעָנָא דְמַחְשָׁבָה אֵיהּ אָדָם קְדַמָּאָה, מ"ה דְלְעִילָא, מ"ה שְׂמוֹ, עוֹבְדָא כ"ח דִּילֵיהּ, כ"ח אַתְוֹן דְּעוֹבְדָא דְבִרְאשִׁית בְּרָא וְכוּ, וְכִלָּא חֲכָמָה כַּח מָה, אִם כֵּן בְּמַאי הוּוּ יְכִלֵי לְמַחְטֵי הָכָא, אָמַר לֹון בְּוֵדָאֵי כָּל מֵאֵן דְּחָב בְּגוּפֵיהּ דְתַמָּן עוֹבְדָא, וּבְנִשְׁמַתִּיהּ דְתַמָּן מַחְשָׁבָה, כְּאֵלוֹ חָאב בְּתַהוּא דְאַתְבְּרֵי אֵיהּ בְּדִיוֹקְנֵיהּ, הָדָא הוּא דְכְתִיב (בראשית א כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ וְכוּ.

וְיֵשׁ רִשְׁעִים שְׂמֹגִיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַצְדִּיקִים, דְּאֵית לֹון עוֹתָרָא וְנִשְׁלָם וְאֶרִיכוּ דִיוֹמִין בְּהָאֵי עֲלָמָא, אָמְרוּ לֵיהּ בְּתַר דְּאֵינוּן רִשְׁעִים אֲמַאי אֵית לֹון כָּל הָאֵי יְקָר, אָמַר לֹון הָאֵי טוֹבָה דְלֵהוֹן אֵיהּ הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ, דְּגִלְגּוּלָא דְלֵהוֹן גָּרִים לֹון דְּהוּוּ רִשְׁעִים גְּמוּרִים, וְעֵבְדוּ (זכוון כְּמָה מַנְיָהוּ, וְאַתְקַצְרוּ בְּקַצְרוֹת שְׁנִין וְלֹא אֲשַׁתְּלִים לֹון), כְּמָה מִינֵי טָבִין, אֵייתֵי לְהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּגִלְגּוּלָא לְאֲשַׁלְמָא לֹון אֲגֵרִייתָהּ בְּהָאֵי עֲלָמָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב (דברים ז י) וּמִשְׁלָם לְשִׁנְאֵיוֹ אֵל פְּנֵיו וְכוּ, וְעֲלֵיהּ אַתְמַר (קהלת ח י) וּבְכֵן רָאִיתִי רִשְׁעִים קְבוּרִים וּבָאוּ וְכוּ. (דף קיא ע"ב) אַדְהֵכִי הָא רַבִּי פְּנַחֶם קָא נַחִית מִמְּתִיבְתָא עֲלָאָה, וְאַתְחִזִּי תַחּוֹת טוֹלָא דְרַבִּי שְׂמַעוֹן, וְאָמַר לֵיהּ מַאי הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ, וְכִי עַל הָאָרֶץ אַתְעֵבִיד הֶבֶל, אֶלְא כְּמָה דָּאֵת אָמַר (בראשית ב ו) וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ, דְּאֵית הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ, הֶבֶל דְּצִלוֹתִין וְהֶבֶל דְּאוּרֵייתָא אַתְעֵבִיד עַל אֲרַעָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא דְאֵיהּ שְׂכִינְתֵיהּ, דְּאַתְמַר בְּהַ (ישעיה סו א) וְהָאָרֶץ תִּדְם רַגְלֵי, וּמַאי נִיהוּ הֶבֶל

דאתעביד עליה, אלא הפוך הכל ותשכחיה הלב, ומנייה נפיק הכל ודא נפש וביה סליק דבור, רוחא נפיק מאודנא שמאלא דלבא, ומנייה נפיק קלא, וקלא איהו אילנא, דאתפלג לכמה קלין דאינון ענפין דאילנא, ואיבא דיליה דבור, ותרוייהו עץ פרי, ואינון גוף וברית, דא עץ ו', ודא פרי י' אות הברית.

ה' תתאה שרשא דאילנא, דאית ביה תלת ווי"ן לקבל תלת ענפין דש, ה עלאה תלת ענפין, ואינון תלת ווי"ן מן ויסע ויבא ויט, האי איהו עץ החיים דאעקר ענפוי דקציץ בנטיעות ואסתלק איבא, ואתמר באילנא (דניאל ד יא) גהו אילנא וקצצו ענפיהי וכו', ברם עקר שרשויה בארעא שבקו, דאיהו ה' תתאה, אסתלק הו"י ואשתאר ה', ובגין דא שלש משמרות הו"י הלילה, ובכל משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג קארי וכו', ה' דהלילה עלה קודשא בריך הוא שואג בשלש משמרות דתמן הו"י, תמן הו"י איהו ודאי.

ומנא לן דאעקר אדם אילנא ואיבא וענפין דיליה, ולא אשתאר תמן אלא שרשא דאיהי ה' תתאה, הדא הוא דכתיב (בראשית ג ט) ויאמר לו איכה, בגוונא דאיכה דאתמר ביה (איכה א א) איכה ישבה בדה, איך ה' ישבה בדה, בגין דא אתגלגל אדם בתלת אבהן, דאינון ענפין דאילנא וגופא ואיבא דאילנא, ואתתמן מה דאעקר, נחית באברם ונטע ביה ה' דאיהי ענפין דאילנא, נחית ביצחק ועביד איבא דאיהו י' מן יצחק, נחית ביצקב ונטע ביה ו' דאיהו אילנא, דאתמר ביה ואלהי יצקב.

לבתר אתא משה דאתמר ביה (בראשית ו א) בשגם הוא בשר, שגם זה הכל, ונחית חמשה חומשי תורה, דאיהי שרשא דאלנא, ואשלים אילנא בשמא דיהו"ה, ובגין דא אשתלים ביה שם יהו"ה, פמה דאת אמר (שמות ג יג) ואמרו לי מה שמו מזה אמר אליהם, (שם ד א) כי אמרו לא נראה אליך יהו"ה, דלא אבהן לא אתגלי לון, בגין דלא הנה שלים שמא, באבהן לא אתגליא לון, הדא הוא דכתיב (שם ו א) ושמע יהו"ה לא נודעתי להם, פמה דחב אדם אתתקון, ובמה דחב הכל אתתקון, ואתחזר פלא בתקוניה בענפוי בשרשוי בגופיה באיביה, וכלא אשתלים בב"ר דאיהו משה, ב"ר מן בראשית, מה דהוה נשת נחית תמן י' ואתעביד שי"ת, ומתחיל בב' דאיהי ברכה לאפקא ארעא מלווטיא, דאתמר בה (בראשית ג יז) ארורה האדמה בעבורך, ולבתר נחית ר' עלה דאיהי ראשית חכמה, וכד קריב לטורא דסיני נחית א' מן בראשית דאיהי אנכי, ונחית עלה פתה, דאינון אתוון דעשר אמירן, ואשתלים אילנא בכל תקונין דיליה.

אָמְרוּ לִיהוָה רַבִּי רַבִּי, הֲאֵא אֵילָנָא שְׁלִים בְּיהוָה, אַמַּאי נְחִית א' מִן בְּרֵאשִׁית, אָלָא בְּגִין דְּאִיהוּ נְבִיעוּ לְאַשְׁקָאָה אֵילָנָא, דְּמִתְמָן אֱלֹהִים מְלִיאָה מְכַל תְּשַׁע סְפִירָאן, דְּאֵינִין בְּבְרֵאשִׁית, שְׁוִית אֵינִין שְׁוִית סְפִירָאן, בְּרֵא תִלַּת סְפִירָאן עֲלָאִין, אֱלֹהִים אִיהוּ עֲשִׂירָאָה מְלִיאָה מְכַלְהוּ תְשַׁע, שְׁלִימוּ דְכְלָהוּ, וּבְגִין דָּא בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים, בְּרֵאשִׁית בְּרֵא עִם אֱלֹהִים, אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, אֵתוּ לְנִשְׁקָא לִיהוָה פָּרַח לְעִילָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן חֲבֵרְיָא בְּוֵדַאי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲסַתְפֵּם עֲמָנָא, עֲלָאִין וְתַתְּאִין לְמַהוּי בְּהַאי חֲבוּרָא, זְכָאָה דְרָא דְהַאי אֲתַגְלִיָּא בִּיהַ, דְעַתִּיד פּוּלִי הַאי לְאַתְחַדְשָׁא עַל יְדָא דְמִשָּׁה בְּסוּף יוֹמֵיָא בְּדָרָא בְּתַרְאָה, לְקַיִמָא קְרָא (קהלת א ט) מ"ה ש"ה הִיָּה ה"וֹא שְׁוִיהָ, וּבִיהַ (דף קיב ע"א) (תהלים לג יד) מ'מִכּוֹן שְׁבַתוֹ ה'שְׁגִיחַ, (שם קמד טו) אֲשֵׁרִי הָעַם שְׁכַכְ"ה לֹו בְּגִימְטְרֵיָא מִשָּׁה, אֲשֵׁרִי הָעַם שְׁוִיהוּ"ה אֱלֹהִים, וְעִלְיָה אֲתַמַּר (קהלת א ד) הוֹר הוֹלֵךְ וְדוֹר בָּא, וְלִית הוֹר פְּחוּת מְשֻׁשִׁים רַבּוּא, וְעִלְיָה אֲתַמַּר (תהלים קה ה) דְּבַר צְנוּה לְאַלְפֵי הוֹר, וְאַתְפְּשֻׁטוּתִיהַ הוּא בְּכָל דְרָא וְדָרָא, בְּכָל צְדִיק וְחָכָם דְּמִתְעַסֵּק בְּאוֹרֵיָתָא, עַד שְׁתִּין רַבּוּא, לְאַשְׁלָמָא לְכְלָהוּ מְפִגְמִי דְלַהוֹן, וְרָזָא דְמַלְאָה (ישעיה נג ה) וְהוּא מְחוּלָל מְפִשְׁעֵנוּ, דְּאִיהוּ שְׁקִיל לְכְלָהוּ, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ מְאִרִי מִתְנִיתִין אִשָּׁה אַחַת יְלָדָה שְׁנַיִם רַבּוּא, וּמְנוּ מִשָּׁה דְשְׁקִיל כְּשֻׁשִׁים רַבּוּא, וּבְגִין דָּא אֲתַמַּר עִלְיָה הוֹר הוֹלֵךְ (וְדוֹר בָּא) לְהַהוּא עֲלָמָא, וְדוֹר בָּא אִיהוּ יִיתִי כְּמַלְקָדְמִין.

וְעוֹד (בראשית ד כה) כִּי שָׁת לִי אֱלֹהִים זָרַע אַחֵר, שְׁת אֲתַפְּשֻׁטוּתִיהַ הָוָה עַד יַעֲקֹב, דְּפָרַח בִּיהַ י' מִן שְׁוִית וְאַשְׁתָּאָר שְׁת, וְאַשְׁתָּאָר יַעֲקֹב עֲקֹב, דְּיַעֲקֹב דְּיוֹקְנִיהַ דְּאָדָם קְדָמָאָה הָוָה, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ שׁוּפְרִיהַ דְּיַעֲקֹב כְּעִין שׁוּפְרִיהַ דְּאָדָם הָרֵאשׁוֹן, וּבְגִין הַאי י' אֲתַמַּר (תהלים קיח כא) אָבֶן מְאֹסֹו הַבּוֹנִים, דְּאֵינִין אֲבָרָהֶם וְיַצְחָק, דְּאַתְמַר בְּהַ לְגַבִּי אָדָם (בראשית ג טו) הוּא יְשׁוּפְדָּה רֵאשׁ וְאַתְהַ תְּשׁוּפְנֵנוּ עֲקֹב, דְּהוּוּ יְדַעִין דְּהָוָה עֲתִידָה לְאַלְקָאָה מִחוּרָא, וּבְגִין דָּא אֲתַמַּר בְּהַ אָבֶן מְאֹסֹו הַבּוֹנִים.

אָמְרוּ לִיהוָה חֲבֵרְיָא, וְהָא אָמַר רַבִּי פְּנַחֶם דְּאֵת י' אִיהַ בְּיַצְחָק, אָמַר וְדַאי י' עֲלָאָה אִיהַ מִן חֲכָמָה, וְהַאי אִיהַ י' זְעִירָא, וּבְגִין דָּא אֲתַמַּר בְּהַ עֲקֹב, הָדָא הוּא דְכַתִּיב וְאַתְהַ תְּשׁוּפְנֵנוּ עֲקֹב, וְדָא כְּרִי יַרְדְּ יַעֲקֹב, דְּאַתְמַר בְּהַ (בראשית לב כו) וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוּ, וְאַתְמַר בִּיהַ וְהוּא צִלַּע עַל יָרְכוּ, וְדָא י' מִן אֲדִנִי, וְאִיהוּ י' מִן הוֹהִי, דְּבְהַ (שמות ג ו) וַיִּסְתַּר מִשָּׁה פָּנָיו כִּי יָרָא מַה־בֵּיט לְאַתְרַ דְּחָב בְּדַקְדְּמִיתָא, קָדָם דְּיִיתִי בְּגִלְגּוּלָא, כִּינִין דְּאַתָּא יַעֲקֹב תַּמּוּן, מִיָּד (בראשית לג יז) וַיַּעֲקֹב נָסַע סְפַתָּה וַיָּבֶן לֹו בַּיִת, בַּיִת י', מִיָּד אֲשֵׁתִלִּים י' בְּעֲקֹב וְאַתְעֵבִיד יַעֲקֹב, וְדָא אִיהוּ דְאָמַר קְרָא (שם טו) וַיָּבֵא יַעֲקֹב שָׁלֹם, וְלָבַתַּר אֲתָא מִשָּׁה

והפך הוהי מדינא לרחמי ואתחזר יהו"ה, ודא איהו רזא אבן מאסו הפונים, בההוא זמנא אמרו פלהו מאת יהו"ה היתה זאת וכו'.

(אמר המגיה זה הלשון מצאתי בספר אחר).

בראשית לית ראשית אלא נשמה, אמר ליה מהכא אשתמודע דבהאי אות דברית מילה האב אדם וכל דרין דאתו אבתריה ודא איהו דאמר קרא פקד עון אבות על בנים בגין דמעשה אבותיהם בידיהם, אמר ליה אשתכח דשת איהו גלגולא דאדם והבל דאתמר ביה בשגם הוא בשר בשגם זה הבל ורזא דמלה אז הוחל לקרוא בשם יהו"ה, ואדעה בשם, אז, ההוא דאתמר ביה אז ישיר משה, בשם יהו"ה ואדעה בשם, בתרין שמיהן מה שמו ומה שם בנו ואתמר ביה הוחל דמתמן הושפת עלמא.

אדהכי הא רבי שמעון ורבי יצחק ורבי יודאי ורבי יהודה ושאר חבריא, פגעו ברבי אלעזר וחברוי דהוו עמיה, אמר לון במאי עסקיתו אמרו ליה ברזא דגלגולא דאדם והבל, אמר ודאי ברזא עלאה דהוינא משתדלין, הויתון אתון משתדלין.

פתח כמלקדמין ואמר יש הבל אשר נעשה על הארץ וכו', דא אדם והבל, במחשבה ובמעשה חאבו, כמה דאוקימנא לעילא, ומאי ניהו מחשבה ומעשה, אבא ואימא חכמה ובינה עליהו אתמר פלם בחכמה עשית הרי עשיה בגין דתמן פח מה, דא חכמה דאתפלג לתרין סטרין, מ"ה איהו אדם מחשבה חשב מ"ה, מ"ה אדם, תשפח דאיהו אדם מחשבה, בינה, תמן י"ה אבא ואמא ובן בגוייהו עמוד דסמיה לון, ההוא דאתמר ביה בשגם הוא בשר, בשגם זה הבל, דאיהו משה, מתמן הוה, והכי אוקמוהו קדמאין בשגם זה משה, הבל אתקרי על שם ב' מן בראשית, ל' לעיני כל ישראל, ה' חמשה חומשי תורה דעתיד לאתייבא על ידיה, ודא איהו הבל, דאתמר ביה פי על כל מוצא פי יהו"ה יחיה האדם.

ואית הבל דסטרא אחרא דאתמר ביה הבל המה מעשה תעתיועים ודא הוא הבל דנבלות תפה ופתגמין בטלין דלית בהו תועלת כלל, ובגין דא יש הבל וכו' שמגיע אליהם כמעשה הרשעים ויש הבל אשר מגיע אליהם כמעשה הצדיקים, מאי הרשעים דא סמא"ל ונחש ש דמשה איהי תלת ענפין דשרשא דאילנא ודא ש מן שת, מ"ה מן משה דא אדם, דאיהו בדיוקנא דאדם דלעילא, ודא איהו מה שמו ומה שם בנו והאי מ"ה, (ה) תורת יהו"ה תמימה, ה' חמשה חומשי תורה דאתייהבו ליה בארבעין יומין וארבעין לילון דלחם לא אכל ומים לא שתה.

ובגין דעקר ש דאיהי שרשא דאילנא מאתרה ואתעבדת תלת ענפין דאינון תלת זיינין כגוונא דא ש, דזרע דאיהו יורה כחץ, אתעביד ז', דתלת טפין אתפשטו ואתעבדו שרביטין, ובגין דאעקר לון מאתרייהו ומה דהוה שרשא חדא עקרא חדא, אתפלגו לתלת, הכי איהו אזדריק בתלת גלגולין, חד בנח, ותרין בשם ויפת, ובגין דכד אתא נח לא בעא רחמי על אילין גוברין דטופנא אתבייש לבתר ואמר ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת, ושם לאו למננא הוה קבע מדרשות, ויפת אתמר ביה יפת אלהים לִיפת וישפון באהלי שם, באילין תלת הוה בעי לאשתרשא בשרשוי חמא דלא אצלח, אעקר ליה מתמן ונטע ליה לבתר יחידאה.

אבל אדם אתנטע בתלת אבהו ואצטריף ואתלבן בהון ואשתרש בשרשוי ואצלח, מיד אתא משה דאיהו בריה דאדם ויהיב קודשא בריך הוא אורייתא על ידוי לאשקאה אילנא לאתגדלא בשרשוי וענפוי בההוא זמנא אתתמן אילנא דעקר, חובא דחאב באילנא הכא תקין פלא, לבתר דאתפניש משה מעלמא אתמר ביה וזרח השמש ובא השמש ואתמר ביה הולך אל דרום וסובב אל צפון סובב הולך הרוח תלת זמנין סובב לקבל תלת גלגולין דרוחיה אסחיר תמן, מיד דאשפח תמן לשריא, מה פתיב ועל סביבותיו שב הרוח.

אמר ליה רבי אלעזר אשתמודע הכא רזא עלאה, מרוחא דקודשא דלעילא דאיהו בן י"ה, דאסחר לימינא ושמאלא ועמודא דאמצעייתא ולבתר לתלת תתאין דאינון צדיק ותרי סמכי קשוט, והכי אדם עלאה אוף הכי בשית סטרין, ודא רזא דבראשית, ברא שית לעילא, ברא שית לתתא, י' דפרח.

מן שית איהו י' דיעקב, דפרח י' מיניה ואשתאר עקב, ודא איהו רזא דהוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב, ובגין דא פד פרח י' מן שית מה פתיב ביה כי שית לי אלהים זרע אחר, אחר גרים דאתאבד י' דאיהי זרע מן שית, ורזא דשית כל שפתה תחת רגליו, כל ודאי דאיהו זרע אות ברית קדש, בההוא זמנא אתא משה בתרין לוחין דאינון ב' מן בראשית וכסי על שית ואתעביד בשית, ובאן אתר פסי ב' על שית בזמנא דאמר ויסתר משה פניו ואת י' איהי תמונת יהוה, בשכר ויסתר משה פניו כי ירא מהביט, ותמונת יהוה י' ה' יביט, ואשתלים שית.

והיינו בראשית ברא אשתלים בשית, שית סיומא דאלפא ביתא, אב רישא דאלפא ביתא, ודא הוא רזא דא"ת ב"ש, הכא אתתמן אב עם בן תרוייהו דא על גב דא, בכל אתר דאזלו לא אתפרשו דא מן דא, בראשית תמן א"ת ב"ש, א"ב ש"ת, אשתאר

ר' י' מן בראשית, עליה אתמר וירא ראשית לו, דאיהו ראשית חכמה יראת יהו"ה, כגוונא דא בן בגו אבא, וירא ראשית לו, מתמן ירית לו נשמתא ואתקרי ראשית לו כשמייה, ואתקרי אדם כשמייה בתלת אבהן דאינון ש, אתא אדם במשה, ובמשה כליל כלא, ובגין דא ש מן משה שקיל ש' לתלת אבהן, מ"ה דיליה כגוונא דאדם קדמאה, מרכבתא שלימתא הות במשה בלחודו, כמה דהוה בתלת אבהן, ואדם עלאה הוה במשה, תלת ענפין דש אריה שור נשר, מ"ה ודמות פניהם פני אדם, ואתמר ביה משה משה תרין זמנין לקיימא ביה מה שיהיה הוא שיהיה ואשר להיות כבר היה דא אדם הראשון, אשתטחו בלהו קמיה ואמרו זכאה חולקנא דאערענא בך למנדע רזין עלאין טמירין דעתיק יומין.

אמר רבי אלעזר אשתמודע מהכא דמשה מאתווי משמע דאיהו הבל ואיהו נשת ואיהו משה, ואתפשטותיה דמשה בכל דרא ודרא ובכל צדיק וצדיק, ואיהו אזיל בתלת תלת, ובכל תלת דאיהו רכיב אתמר בהון לא ימושו מפיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה, מהכא אשתמודע דאיהו לא אשתפח אלא באתר דאית ביה אורייתא, ובגין דא זכרו תורת משה עבדי.

אמר ליה רבי יהודה אתפשטותא דיליה בבני נשא אית ליה שעורא, אמר ליה אין, עד שתין רבוא, ורוא דמלה דור הולך ודור בא, ואוקמוה קדמאין דלית דור פחות מששים רבוא, ובגין דא אתמר ביה אשה אחת ילדה במצרים ששים רבוא בכרם אחה, ומנו דא משה דאיהו שקול כששים רבוא מישראל, אמר ליה רבי שמעון בריה בריתק יומין.

ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה ליהו"ה (בראשית ד ג), מאן אתר אייתי ליה, מקץ ימים, משיורין דיליה, כגון בר נש דאיהו בסוף יומי חזר בתשובתא, כד לא אית ליה חילא למעבד טב וביש, ובעולמוי בתוקפיה לא תב, כמה דאוקמוהו (ויקרא יט לב) מפני שיבה תקום, ובגין דא ואל קין ואל מנחתו לא שעה, אבל הבל מבכורות זאנו אייתי ליה קרבנא משפירו דיליה, ובגין דא וישע יהו"ה אל הבל. ועוד אל קין ואל מנחתו לא שעה, בגין דקרנא דיליה הוה מההוא אתר דאקרי ערוה. ומאי הוה פשתים, דאתמר ביה (שמות כח מב) ועשה להם מכנסים בד לכסות בשר ערוה.

אמר ליה רבי אלעזר, דאתפסי ביה בשר ערוה טב איהו, אמר ליה ברי לאו כל (ד קיב ע"ב) עריות שוין, האי לא קריב קרבנא דא אלא לקרבא ערוה דיליה לה, דאתמר ביה (ויקרא יח ו) איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה אני יהו"ה, ומאי ערוה

דיליה זוהמא בישא ערלה, נוקבא דערלה, ההיא דאתמר בה אדם הראשון מושך
 בערלתו הוה, ומאי ניהי אימא דערבוביא בישא, איבא דאלנא דטוב ורע, דאתמר
 בה (בראשית ג ו) ותקח מפריו ותתן גם לאישה עמה, ומאי ניהי לילית, מתמן קא אתין
 ערב רב דאנון מעורבין בישראל, דאתמר בהון (ישעיה א ד) הוי גוי חוטא, דאינון זרע
 מרעים פנים משחיתים וכו', ואמרו אלה אלהי ישראל לעגלא, ובגין דא (בראשית ד ה)
 ואל קין ואל מנחתו לא שעה.

והא קודשא בריה הוא אתמר ביה (תהלים קמה ט) ורחמי על כל מעשיו, ואתמר ביה
 (יחזקאל יח לב) פי לא אחפויז במות המת, וקביל לון, כל שפן לקרבנא דקין, אלא דהוה
 רעוניה לביש פמה דאתמר, אבל הכל הוה רעוניה בקרבנא דיליה, לקרבא שכונתא
 להוה דאתמר ביה (דניאל ז ט) ועתיק יומין יתיב לבושיה בתלג חוור ושער רישיה
 פעמר נקי, במאי, בההוא דקריב מבכורות צאנו ומחלבהן, ובגין דא וישע יהו"ה אל
 הכל והא אתמר.

ומיד דלא אתקבל קרבנא דקין, ויחר לקין מאד, ויאמר יהו"ה לקין למה תרה לך דלא
 מתקבל קרבנה, אם תטיב עובדך בגלגולא, שאת לך בעלמא, ותתקבל בתיובתא,
 ואם לאו לפתח חטאת רובץ, אמר רבי אלעזר הכא לא צריך לאתכסיא רזא, מאי
 שא"ת, ולא אתינא לדרשא בהאי קרא, אלא דהא שאת משא איהו ובהפוך אתון,
 שא"ת איהו אש"ת, הכא רמזי דעבר על (ויקרא יח כ) ואל אשת עמיתך לא תתן שכבתך
 וכו', דאתא על תאומתו של הכל, ודא איהו (בראשית ד ח) ויקם קין אל הכל, קם על
 תאומתו, ולבתר קטיל לבעלה, פגוונא דמצרי, ורזא דמלה (שמות ב יב) ויפן פה וכה,
 ואמרו קדמאין מאי ויפן פה וכה, אלא ראה מה עשה בבית (דף קיג ע"א) ומה עשה
 בשדה, ולית שדה אלא אנשה, פמה דאת אמר (דברים כב כז) פי בשדה מצאה, הדא הוא
 דכתיב (בראשית ד ח) ויהי בהיותם בשדה, ויפן פה וכה, אסתפל אם הוה ביה מסטרא
 דטוב, דלומנין אתפרש טוב מן רע ומתמן אינון גרים, ובגין דא אסתפל מפל סטרא
 עד שתין רבוא, ולא חזא תמן גיורא דנפיק מניה, ויך את המצרי.